

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τις κ.κ. Υπουργούς

- Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
 - Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: Προβλήματα και ελλείψεις στο θεσμό της αναδοχής και στους φορείς και τις δομές παιδικής προστασίας

Ο εμβληματικός νόμος 4538/2018 που θεσπίστηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ήταν μια μεταρρυθμιστική τομή για το συνολικό θεσμικό πλαίσιο της αναδοχής και της υιοθεσίας στην Ελλάδα. Στις καινοτομίες του νόμου ήταν, μεταξύ άλλων, η δραστική μείωση του χρόνου αναμονής, η διαφάνεια και το αδιάβλητο της διαδικασίας που εξασφαλιζόταν από την ηλεκτρονική πλατφόρμα, ο ηλεκτρονικός φάκελος παιδιού και το Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων και η εκπαίδευση των υποψηφίων γονέων πριν την ένταξή τους στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Θετών ή αναδόχων Γονέων.

Σε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο είναι φυσικό να παρουσιάζονται στη διάρκεια του χρόνου κενά και προβλήματα εφαρμογής, αρκεί αυτά να αντιμετωπίζονται νομοθετικά και διοικητικά. Ωστόσο, όπως επισημάνθηκε με επανειλημμένες ερωτήσεις κατά την προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο, κατά την εφαρμογή του νόμου από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, οι ελλείψεις, οι καθυστερήσεις και τα προβλήματα συνεχίζονταν χωρίς αποτελεσματικές αποκρίσεις των αρμοδίων. Φαινόταν μάλλον πως το μόνο που συγκέντρωνε το ενδιαφέρον των κυβερνητικών στελεχών ήταν η επικοινωνιακή υπεραξία από

το σύστημα της αναδοχής παιδιών που προβάλλεται και στην ιστοσελίδα www.paidi.gov.gr –χωρίς μάλιστα να αποτρέπεται η δημόσια έκθεση των παιδιών που διαβιούν σε ιδρύματα.

Η πολιτική ηγεσία προβάλλει κατά καιρούς με δηλώσεις της τους συνολικούς αριθμούς αναδοχών, δεν δίνουν ωστόσο παράλληλα σαφή εικόνα για τον ακριβή αριθμό παιδιών σε ιδρύματα, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ παιδικής προστασίας, αλλά και για τον αριθμό επιτυχημένων αναδοχών, επανενώσεων με τη βιολογική τους οικογένεια, εισόδων και εξόδων (για επανένωση, αναδοχή ή υιοθεσία) παιδιών ανά δομή και ανά Περιφέρεια. Μόνο με γνώση τέτοιων στοιχείων μπορούν να αντιμετωπιστούν στοχευμένα ολιγωρίες και ανεπάρκειες που μπορεί να οφείλονται σε υποστελέχωση δομών, διοικητικά προβλήματα, αναχρονιστικές νοοτροπίες των υπευθύνων. Εξακολουθούμε επίσης να μη γνωρίζουμε το μέσο χρόνο αναμονής παιδιών και υποψηφίων αναδόχων και θετών γονέων στα αντίστοιχα εθνικά μητρώα.

Στην απάντησή του στην ερώτηση και ΑΚΕ 1944/25 Ιανουαρίου 2023 της κ. Φωτίου και άλλων 52 βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ που έθετε τα σχετικά ζητήματα, το τότε αρμόδιο υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων παρέπεμψε, ως προς τα στοιχεία για τα παιδιά σε Μονάδες Παιδικής Προστασίας, τον αριθμό διαθέσιμων ανηλίκων του Εθνικού Μητρώου Ανηλίκων, των αιτήσεων για αναδοχή και για υιοθεσία, συνδέσεων κ.λ.π στην ιστοσελίδα www.paidi.gov.gr.

Ωστόσο, η συγκεκριμένη ιστοσελίδα αναγράφει ότι βρίσκεται υπό κατασκευή και δεν περιλαμβάνει τα εν λόγω στοιχεία. Στην ίδια απάντηση του Υπουργείου αναφερόταν ότι «έχοντας επίγνωση της αναγκαιότητας για άντληση πιο εξειδικευμένων στοιχείων» το Υπουργείο θα προχωρούσε στην αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος σε αυτή την κατεύθυνση. Συνεπώς, αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν δημοσιοποιημένα στοιχεία για την αναδοχή, ούτε για τα αποτελέσματα της σχετικής εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που, κατά το ίδιο απαντητικό έγγραφο, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων διεξήγαγε από τον Μάιο του 2021 έως τον Μάιο του 2023 σε συνεργασία με τη UNICEF.

Όσον αφορά στην αναδοχή παιδιών μεγαλύτερης ηλικίας, κατηγορία για την οποία παρουσιάζεται μεγάλη και επείγουσα ανάγκη αποϊδρυματοποίησης, το έγγραφο του Υπουργείου αναφέρει ότι αυτό καλύπτεται με τη διεύρυνση του

ανώτερου ηλικιακού ορίου των υποψηφίων αναδόχων γονέων από τα 60 στα 75 χρόνια και της διαφοράς τους από τον αναδεχόμενο σε 60 από 50 χρόνια. Πέρα από το γεγονός ότι η ίδια η διεύρυνση καταφανώς δεν εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον των υποψηφίων προς αναδοχή εφήβων, το Υπουργείο θα πρέπει να μας γνωρίσει πόσες αναδοχές εφήβων έγιναν από τη δημοσίευση του νόμου μέχρι σήμερα από γονείς ηλικίας 60-75 ετών.

Στην ίδια απάντηση αναφέρεται ότι ο θεσμός του επαγγελματία αναδόχου, που είναι κρίσιμης και επείγουσας σημασίας για την αναδοχή μεγαλύτερων παιδιών, τα οποία έχουν και τα εντονότερα προβλήματα, παραπέμπεται σε πιλοτικό πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, πράγμα που σημαίνει ότι ακόμη δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί.

Τέλος, η υποστελέχωση των δομών και υπηρεσιών παιδικής προστασίας και των φορέων εποπτείας αναδοχής με κοινωνικούς λειτουργούς και τις άλλες αναγκαίες ειδικότητες προσωπικού, έχει γίνει το πλέον κομβικό πρόβλημα του θεσμού. Δεν υπάρχουν αρκετοί κοινωνικοί λειτουργοί τόσο για την πλαισίωση και την έγκαιρη παρέμβαση σε οικογένειες που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα λειτουργίας που οδηγούν τελικά σε αφαίρεση γονικής μέριμνας και ένταξης σε ίδρυμα, όσο και για την επαρκή παρακολούθηση των αναδοχών. Ειδικότερα δε, απαιτείται περισσότερο εξειδικευμένο προσωπικό για τη στήριξη και προετοιμασία κακοποιημένων παιδιών, ώστε να είναι τελικά επιτυχημένη η αναδοχή τους.

Με βάση τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι αρμόδιες Υπουργοί

- 1) Τι έχουν κάνει τα δυο Υπουργεία στα έτη 2020 έως 2023 α) για να ενισχύσουν τη στελέχωση των κοινωνικών δομών και υπηρεσιών των ΟΤΑ και των φορέων παιδικής προστασίας, τόσο για την καλύτερη υποστήριξη οικογενειών σε κρίση, όσο και για την καλύτερη προετοιμασία και κατόπιν εποπτεία των αναδοχών; β) Ποια ενίσχυση με προσωπικό έχει γίνει ειδικά για τους φορείς εποπτείας αναδοχής;
- 2) Σε ποια φάση υλοποίησης βρίσκεται η αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος του ΕΚΚΑ, φορέα που εποπτεύει την αναδοχή, για τη δυνατότητα δημόσιας πρόσβασης στα στατιστικά στοιχεία της αναδοχής και της υιοθεσίας, γενικά και εξειδικευμένα;

- 3) Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα του πιλοτικού προγράμματος του επαγγελματία αναδόχου και πότε προβλέπεται η καθολική του εφαρμογή;
- 4) Υπάρχουν στοιχεία, και ποια, για τα αποτελέσματα της εκστρατείας ενημέρωσης για την αναδοχή, με τη συνεργασία της UNICEF;
- 5) Πόσες αναδοχές ανηλίκων έχουν γίνει από γονείς άνω των 60 ετών;
- 6) Πόσες αναδοχές έχουν διακοπεί, είτε από τον ανάδοχο γονέα, είτε από την εποπτεύουσα κοινωνική υπηρεσία;
- 7) Πόσες αναδοχές ασυνόδευτων ανηλίκων έχουν πραγματοποιηθεί;
- 8) Πόσες Στέγες Ημιαυτόνομης Διαβίωσης ανηλίκων άνω των 15 ετών έχουν ήδη δημιουργηθεί και πόσα ανήλικα παιδιά διαβιούν εκεί;
- 9) Τι σκοπεύει να πράξει το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για την ευαισθητοποίηση και διεύρυνση του ενδιαφέροντος για αναδοχή γενικά, αλλά κυρίως για παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας; Ποια σχετικά προγράμματα υπάρχουν σήμερα;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Ακρίτα Έλενα

Φωτίου Θεανώ

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Όθων

Καραμέρος Γιώργος

Κόκκαλης Βασίλης

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παπαηλιού Γεώργιος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Τζάκρη Θεοδώρα
Τζούφη Μερόπη
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος